

Sygn. akt **II AKa 221/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Olszewski
Sędziowie:	SA Grzegorz Chojnowski (spr.) SO del. do SA Waldemar Katzig
Protokolant:	sekr. sądowy Emilia Biegańska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Bogusławy Zapaśnik

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2012 r. sprawy

M. B.

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 18 września 2012 r., sygn. akt III K 140/12

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację prokuratora za oczywiście bezzasadną,

II. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt **II AKa 221/12**

UZASADNIENIE

M. B. został skazany następującymi wyrokami:

1) Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 12 listopada 1997 r. (sygn. akt III K 10/97), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia

3 lutego 1998 r. (sygn. akt II AKa 58/98) za przestępstwo z art. 203 § 1 d.k.k. w zb.

z art. 268 d.k.k. w zb. z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych, art. 199 § 1 d.k.k. w zb. z art. 265 § 1 d.k.k. w zw.

z art. 60 § 1 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k., popełnione w dniu 18 kwietnia 1996 r., na kary 2 lat pozbawienia wolności i 1.000 złotych grzywny;

2) wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 7 kwietnia 1998 r. (V K 950/97), za przestępstwo z art. 205 § 1 d.k.k. w zb. z art. 265 § 1 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k. i w zw. z art. 10 § 2 d.k.k., popełnione w dniu 20 kwietnia 1996 r., na kary 1 roku pozbawienia wolności i 1.000 złotych grzywny;

3) Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 31 maja 2011r. (IV K 385/11), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 28 września 2011 r. (IV Ka 841/11), za przestępstwo z art. 227 § 2 d.k.k. w zb. z art. 199 § 1 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k. w zw. z art. 58 § 1 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k., popełnione w dniu 10 maja 1996 r., na kary 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 5 lat i 2.000 złotych grzywny;

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 18 września 2012r., sygn. akt III K 140/12, działając na podstawie art. 85 k.k., 86 §1 i 2a k.k. połączył kary pozbawienia wolności i kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w punktach I, II i III części wstępnej wyroku i wymierzył M. B. łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 2.000 złotych grzywny.

Na podstawie art. 577 k.p.k. ustalił, iż zaliczeniu na poczet kary podlegają okresy: -12 maja 1996 r. - 12 maja 1998 r., - 21 kwietnia 2011 r. - 16 stycznia 2012r. Nadto zasądził od M. B. na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego.

Apelację od powyższego wyroku na korzyść skazanego wywiódł prokurator i rozstrzygnięciu temu zarzucił:

- obrazę przepisu prawa materialnego a mianowicie art. 4 §1 k.k. polegającą na zastosowaniu przez Sąd przepisów w zakresie orzekania kary łącznej ustawy nowej w brzmieniu ustalonym w dacie orzekania, przez Ustawę z dnia 5 listopada 2009r.

o zmianie ustawy Kodeks Karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy- Kodeks Karny wykonawczy , ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 09.206.1589 z dnia 7 grudnia 2009r.) i orzeczeniu kary łącznej bezwzględnie pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, za które wyrokami jednostkowymi Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 12 listopada 1997r. w sprawie o sygn. akt III K 10/97 i Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia

7 kwietnia 1998r. w sprawie o sygn. V K 950/97 orzeczono kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania oraz na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 31 maja 2011 r. w sprawie

o sygn. akt IV K 385/11, podczas gdy przepis dotyczący tej kwestii z art. 89 § 1 k.k.

w brzmieniu sprzed przedmiotowej nowelizacji uznać należy za względniejszy, gdyż wykluczał możliwość orzekania w takiej konfiguracji kary pozbawienia wolności bez zawieszenia jej wykonania, co implikowało po myśli art. 4 § 1 k.k. sąd do jego zastosowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego w stosunku do skazanego M. B..

Tak zarzucając, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Nie sposób było podzielić argumentacji, która legła u podstaw złożonej apelacji.

Z całą pewnością należy na wstępie zauważyć, że Sąd Okręgowy trafnie w zaistniałym układzie procesowym zdefiniował realny zbieg przestępstw z punktu widzenia art. 85 k.k., tj. czasowego usytuowania poszczególnych przestępstw względem pierwszego chronologicznie, chociażby nieprawomocnego wyroku, którym w przedmiotowej sprawie był wyrok Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie z dnia 12 listopada 1997 r. sygn. akt III K 10/97 albowiem przed jego wydaniem skazany popełnił przestępstwa, za które skazano go wyrokami Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 7 kwietnia 1998 r. sygn. akt V K 950/97 oraz Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 31 maja 2011 r. sygn. akt IV K 385/11.

Nadto przy otwierającej się możliwości wydania wyroku łącznego

z zastosowaniem regulacji z art. 89 k.k., który dopuszcza orzeczenie kary łącznej także w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, a taki układ wynika z orzeczeń w sprawie IV K 385/11, w której karę pozbawienia wolności wymierzono z zastosowaniem instytucji z art. 69 k.k. oraz spraw III K 10/97 i V K 950/97, w których orzeczono bezwzględne kary pozbawienia wolności, Sąd pierwszej instancji dokonał właściwej interpretacji obowiązującego stanu prawnego, wynikającego z nowelizacji art. 89 k.k. wprowadzonej z dniem 8 czerwca 2010r. ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy kodeks karny (...) oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r., nr 206, poz. 1589). Przypomnieć należy, że

w dodanym do art. 89 k.k. paragrafie 1a przewiduje się, że w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania sąd może orzec w wyroku łącznym również bezwzględną karę pozbawienia wolności. Słusznie wskazał skarżący, iż w takich przypadkach należy zawsze przy orzekaniu mieć na uwadze fundamentalną zasadę prawa karnego wyrażoną w art. 4 § 1 kk. Zgodnie z tą regułą intertemporalną należy stosować ustawę obowiązującą w czasie orzekania, chyba że jej zastosowanie prowadzi do pogorszenia sytuacji sprawcy względem stanu prawnego obowiązującego w dacie popełnienia czynów. W konsekwencji sąd zobowiązany był do dokonania wyboru ustawy względniejszej dla M. B., jednak prawidłowo uczynił to na podstawie całokształtu konsekwencji wynikających dla skazanego z zastosowania wchodzących w grę przepisów ustawy względniejszej, a więc w wariantcie jak najbardziej dla niego korzystnym.

Sąd Okręgowy dostrzegając potrzebę stosowania reguły z art. 4 § 1 k.k., zakazującej wstecznego działania prawa surowszego - *lex severior retro non agit* - rozstrzygnął zgodnie z dyspozycją tej normy o czym świadczy całościowa analiza sprawy *in concreto*, a więc z uwzględnieniem konkretnej prawnej i faktycznej sytuacji skazanego. Analiza argumentacji apelacji, a także sam wniosek skarżącego, aby w sprawie zastosować przepisy uprzednio obowiązujące, uwzględniają jedynie prawną, *in abstracto* analizę norm prawnych obu wersji ustawy, marginalizując tym samym zindywidualizowane efekty orzeczenia. O ile bowiem zastosowanie ustawy Kodeks karny, w jej obecnym brzmieniu umożliwia orzeczenie kary już całkowicie wykonanej,

o tyle wydanie wyroku na podstawie ustawy, w jej wersji sugerowanej w apelacji skutkowałoby *de facto* koniecznością - i to nawet przy zastosowaniu systemu pełnej absorpcji przy łączeniu dwóch kar bezwzględnych - odrębnego wykonania kary

z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Kara ta nie podlegałaby bowiem łączeniu z karami bezwzględnymi. Takie, postulowane w apelacji rozstrzygnięcie,

w swych skutkach jest więc niedopuszczalne, bowiem jest oczywiście mniej korzystne dla skazanego. Zdaniem Sądu Odwoławczego prawidłowo Sąd Okręgowy wskazał, że każde, nawet najbardziej korzystne dla skazanego połączenie kar na gruncie uprzednio obowiązującej ustawy wiązałoby się z kontynuowaniem okresu próby wobec skazanego, ze wszystkimi wynikającymi z tego ograniczeniami, takimi jak choćby ustanowienie dozoru kuratora, czy ustanowieniu obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 k.k., a przede wszystkim z możliwością zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Reasumując Sąd Okręgowy prawidłowo zinterpretował kwestię prawa intertemporalnego i w procesie decyzyjnym rozważył w pierwszej kolejności możliwe granice kary łącznej ukształtowanej w oparciu o przepisy obecnie obowiązujące, jak

i te sprzed zmiany ustawy, uwzględnił przy tym konsekwencje prawne możliwych orzeczeń dla skazanego, a następnie porównał te warianty i dokonał wyboru korzystniejszego.

Wreszcie zauważyć należy, że łącząc wymienione wyżej kary i wymierzając karę łączną, Sąd pierwszej instancji nie tylko prawidłowo uwzględnił treść przepisów art. 85, art. 86, art. 89 k.k. i art. 4 §1 k.k., ale jednocześnie w przypadku łączonych kar tak pozbawienia wolności jak i kar grzywny, zastosował prawidłowe zasady ich łączenia, należycie umotywowował też wymierzoną karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 2.000 zł grzywny. Przy wymiarze kar łącznych uwzględniono związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy przestępstwami pozostającymi

w zbiegu, zbieżność dóbr naruszonych działaniem M. B., a także jego postawę po popełnieniu przestępstwa i utrwalone pozytywne przejawy jego zachowania.

Konsekwencją powyższych uwag jest ocena, że Sąd pierwszej instancji wydał orzeczenie przy należyтым poszanowaniu prawa materialnego i orzekł o karze łącznej tak z punktu widzenia korzystności kary łącznej, ale także szanując zasadę zakazu stwarzania większej dolegliwości. Także i zdaniem Sądu Odwoławczego, mając na uwadze powyższe rozważania, a także zbadawszy wszystkie warunki wydania wyroku łącznego, zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane prawidłowo, w sposób nie naruszający normy art. 4 § 1 k.k.

Zatem zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

O zwolnieniu M. B. od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k.